

129 1. Beh. af Forsl. t. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1873 til 31. Marts 1874.

130

før nævnte Rest af Gjæld, nemlig 67. Millioner, bliver der tilbage en Underbalance af 10 Millioner. Jeg har der selvfølgelig nævnt Jernbanerne med deres fulde Beløb; vi regne dem i Reglen kun efter Renteindtægten, som synes mig at være i glædelig Stigen, saa at det, naar vi regne Salvdelen, vil være overordentlig lidt. Jeg er tilbøjelig til at tro, at vi kunne regne Indtægten af $\frac{1}{2}$ af Værdien, i alt Fald om nogle Aar. Efter denne Beregning vil Underbalancen i det Hele være omtrent 20 Millioner Rd. Jeg er tilbøjelig til at tro, at der set fra dette Standpunkt med Hensyn til Statsformuens Stilling for Diebliffet ikke er Noget at befrygte, og at det vel neppe kan siges, at ret mange Stater i den Henseende staa saa heldig som vi. — Jeg kommer nu til at omtale det foreliggende Budget. Jeg vil gjerne først nævne det, som jeg ikke finder i Budgettet, men som jeg tror, det var rigtigst, ikke blot i god Opfattelse af vedkommende Grundlovsparagraf, men ogsaa navnlig for en god og overskuelig Stats-husholdning, at man havde i Budgettet. Til disse Ting, som jeg saaledes ikke finder i Budgettet, men som jeg af disse Grunde tror, det var rigtigst, de stode der, henregner jeg samtlige de Midler — med Undtagelse af det, vi have udfudt derfra i vor Behandling af Præstelønningsloven — hvoraf Præsterne lønnes. Der har været gjort Forsøg derpaa adskillige Gange, og jeg kan ikke indse, hvorfor der i Virkeligheden skal reises nogen Indvendning mod Dptagelsen deraf paa Budgettet, da det jo lader til, at vi Alle ere enige i, at de ere Statsmidler. Til en lignende Opfattelse antager jeg ogsaa, at vi i alt Fald skulde have nærmest os med Hensyn til Midlerne for Vallo og Bømmetofte efter den Forhandling og Underjøgelse, som derom har fundet Steb. Jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa, da det vel sagtens bliver et Spørgsmaal, der senere vil faae en dybere gaaende Behandling. — Dernæst er der Midler, som ligge paa den døde Gaand, om jeg saa maa sige, ingen bestemt Person, eier dem, der knytter sig mere eller mindre bestemte Forpligtelser til deres Anvendelse, men Overbestyrelsen af dem er i en ansvarlig Ministers Gaand. Af saadanne skal jeg nævne de rige Kirkers Midler. Der er en Del Kirker, der eie meget store Formuer, som i Reglen bestyres af Dyrigheden under vedkommende Ministers Tilsyn. Man har i den seneste Tid hørt adskillige Exempler paa en i alt Fald meget omdvikkelig rigtig Anvendelse af adskillige af disse Midler. Da jeg nu har den Opfattelse, at en uheldig, urigtig, eller ligefrem utilladelig

9de December.

Anvendelse af disse Midler i og for sig er ligesaa usforparlig, som en saadan Anvendelse af andre Midler, der staa paa Finantsloven, og at vi i Virkeligheden ere berettigede, ja forpligtede til at kræve vedkommende Minister til Ansvar for Anvendelsen af saadanne Midler i samme Omfang som ligeoverfor Midler, der staa paa Finantsloven, saa forekommer det mig rigtigst for en overskuelig Statshusholdning og de Fordringer, som dermed staa i Forbindelse, om saadanne Midler vare anførte efter deres Natur og Betskaffenhed i eller indenfor Linien; paa dette Punkt vil jeg antage, at de maatte blive indenfor Linien. Men den samme Betragtning, som man kan gjøre gjældende overfor saadanne Midler, vil man ogsaa kunne gjøre gjældende overfor mange Legatmidler, — der er ogsaa en stor Del Legatmidler, som ligesom ligge paa den døde Gaand. Justitsministeren har efter sin Embedsførelse at staa til Ansvar for, at disse Midler forvaltes ret og udfylde, hvad Fundatserne bestemme. Jeg har hørt forskellige, vistnok meget begrundede Antydninger af, at der i denne Henseende er en hel Del tilbage at ønske, at Ministeren ikke altid er i Stand til at kunne hævde, og at han — jeg taler ikke om den nærværende — ikke altid foretager det, som Fundatserne og Lovgivningen foreskrive. Man kan leilighedsvis se antydet, at man kan give flere Tusinde Rigsdaler ud af et Legat for at faae skrevet 3 à 4 Linier, ei engang 3 à 4 Ark, af et eller andet Bort, og lad dette nu kun være Hentydninger og Formodninger, saa vil det dog vist ikke være heldigt, om det med Rette skulde kunne siges, at disse betydelige Midler, der ligge under en ansvarlig Ministers Overtilsyn, i mange Tilfælde kunde og burde anvendes paa en helt anden og langt nyttigere Maade, end nu er Tilfældet. Min Opfattelse af Overformynderimidlerne har jeg tidligere havt Leilighed til at udtale. Det er ogsaa min Mening, at alle de Midler, hvorfor Staten direkte er Garant, burde opføres paa Finantsloven. Der kan naturligvis være Undtagelser fra de Regler, jeg har anført med Hensyn til de nævnte Midler. De afkræstes imidlertid ikke derved. Jeg skal nu gaa over til, hvad der staar i Budgettet, og der kommer jeg ved min Sammenligning med Finantsloven ifjor i alt Væsentligt til det samme Resultat, som min erede Kollega fra Præstø Amts. 6te Valgfreds (Wojfen); men maaste er jeg kommen dertil ad en noget anden Vej, og jeg skal derfor nævne, hvorledes jeg er kommen dertil. Finantsloven ifjor angiver en Underbalance af 400,000 Rd., forbrugt af Formuen 5,750,000 Rd.

10